Цана асобнага нумару 20 гр.

Przesyłka opłacona ryczałtem.

№ 22. Вільня, Нядзеля 25 Ліпня 1926 г. Год II

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
Вільня, Полацкая вул. 4. — (Wilno, ulica Połocka 4).

Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 6 гадзіны апрача сьвята.

Газэта выходзіць раз у тыдзень.

Падпіска на адзін месяц 1 зл., на 3 мес.—2 зл., на 6 мес.—4 зл., на год—8 зл.

Перамена адрэсу 30 гр.

Цана абвестак:
на 1 староне 30 грошаў, на 2 і 3 — 25 грошаў і на 4 — 20 грошаў за радок дробнага друку ў вадным папосцы. Жадаючыя іншых абвестак павінны зьвярнуцца да Адміністрацыі.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

САМІ САБЕ.

Зрабіўшы кароткі агляд беларускай працы ў Беларусі пад Польшчай за апошнія 6—7 гадоў, можам устанавіць з аднаго боку карысныя, з другога непажаданыя рэзультаты. Да першых безумоўна можам залічыць нацыянальнае ўсьведамленьне беларускіх мас. Праца беларускіх паслоў і беларускіх палітычных партыяў у Сойме і на вёсцы пайшла амаль выключна па лініі працы палітычнага характару.

Рэзультаты гэтай працы даказалі, што беларусы пад Польшчай прадстаўляюць даволі вялікую сілу, з якой трэба лічыцца. Тое палітычнае ўсьведамленьне, якое відзім цяпер на вёсцы ня ёсьць толькі пладом аднэй працы беларускіх партыяў, але ў вялікай меры, таксама пладом польскай палітыкі адносна беларусаў, як у галіне гаспадарчай, так культурна-прасьветнай, сацыяльнай і іншай. Палітыка клясавага, нацыянальнага і рэлігійнага ўціску якраз памагла беларускім дзеячам пажаць добры ўраджай у справе нацыянальнага ўсьведамленьня беларускага сялянства і наагул беларускіх мас.

Затое рэзультаты беларускай працы ў галіне гаспадарчай і культурнай вельмі непажаданыя. Наагул беларусы, якія ня маюць сваіх капіталістаў і сваей буржуазіі (што часткава можа і пажадана) дагэтуль гаспадарча вельмі слаба стаялі. Апрача зямлі, на якой працуе селянін (праўда, гэтай зямлі яму не хапае, адчувае ён зямельны голад) іншых беларускіх варштатаў працы бадай ня было сусім. У часе сусьветнай вайны дзякуючы розным забаронам вольнай прадажы пачалі на нашых землях паўставаць спажывецкія коопэратывы. Коопэратывы гэтыя, можна сказаць, былі першай эканамічнай пляцоўкай беларускай. Аднак лёс гэтых гаспадарчых інстытуцыяў быў сусім незавідны. Палітыка ўлады якраз дакапала сваей мэты, не даючы магчымасьці разьвівацца цэнтральнай беларускай арганізацыі коопэратываў; наступіла ліквідацыя яе і перадача ў польскія рукі. Аб іншых эканамічных беларускіх установах няма чаго і ўспамінаць, бо іх намералі раней, чым патрапілі прыйсьці на сьвет.

Пераходзячы да рэзультатаў у галіне культурнага жыцьця, на жаль трэба падчыркнуць, што і тут маем вельмі мала пацехі. Справа школьная ўсім добра вядома і аб ёй на'т ня трэба распісывацца. Справа беларускага выдавецтва, ёсьць галінай, у якой найбольш самі маглі-б выказаць сваю сілу і сваю культуру. Аднак беларускае выдавецтва стаіць амаль што не на пункце замярзаньня. Калі ў год выдана некалькі кніжак, дык гэта зьяўляецца нічым для беларускага грамадзянства і беларускіх культурна-грамадзкіх патрэбаў.

Перад вайной, калі сьведамасьць беларускіх мас яшчэ спала цяжкім сном, так-жа выдаваліся гэтыя некалькі кніжак у год. Як тады, так і цяпер беларусы не атрымлівалі ад ураду дапамогі на выдавецтва; грошы ішлі толькі ад грамадзядзянства. Дык можа быць сусім ясным, што прычына заняпаду культурнай працы не цалком ляжыць па старане палітычных умоў, а па старане нас самых, па старане беларускіх дзеячоў, якія ўжо забыліся цяжка і сыстэматычна працаваць. Трэба з прыкрасьцю сьцьвердзіць, што займаючыся палітыкай, за мала зьвярталі ўвагі на гаспадарчае і культурна-прасьветнае жыцьцё, тым больш гэта непажадана, бо якраз ад гэтых галін грамадзкага жыцьця залежыць палітычныя ўмовы. Ня гледзячы на ўсялякія перашкоды, беларусам трэба ўзяцца за арганізаваную працу на гаспадарчым і культурна-прасьветным грунце. Трэба памалу самым станавіцца на ногі, не аглядацца на чужую ласку, трэба шукаць працы для беларускай безработнай інтэлігенцыі, трэба ствараць абставіны, пры якіх селянін мог-бы атрымаць найбольшы даход з сваей працы, а разам з узростам даходу селяніна і разам з працай беларускіх інтэлігентаў будуць тварыцца лепшыя ўмовы да самастойнага культурнага беларускага жыцьця, будзем самі сабе памагаць.

Адам Більдзюкевіч.

Ці патрэбна нам свая сялянская арганізацыя?

Вось пытаньне, на каторае здавалася-б павінен быць просты адказ: але, патрэбна. Але на жаль ня ўсе гэтак думаюць.

Ёсьць яшчэ шмат людзёў, каторыя сьвядома, ці несьвядома крычаць, што беларускаму мужыку арганізацыя непатрэбна, што дзеля гэтага ёсьць работніцкія партыі, каторыя бароняць інтэрэсы сялян і, нарэшце, што беларускі селянін да арганізацыі яшчэ ня вырас. На жаль гэтыя паасобныя выкрыкі падтрымліваюць навет і цэлыя партыі, довадам чаго можа служыць хоць-бы тое, што калі нарадзіўся Беларускі Сялянскі Саюз, то некатарыя партыі, як беларускія так і польскія паднялі крык, што гэта здрада работнікаў, пагвалчэньне адзінага працоўнага фронту. Пакідаючы ўсё гэта на баку, разгледзім, што так спалохала працоўнікаў сялянская руху. Паставім сабе пытаньне: каму абыходзіць арганізацыя Беларускага Сялянскага Саюзу? Ясна, што для селяніна і для работніка яна ня шкодна, бо як работніку, так і селяніну трэба мець свае самастойныя клясовыя арганізацыі. Арганізацыя беларускага сялянства можа быць грознай толькі для абшарніка, спэкулянта, і людзёў жывучых на нашай сьпіне. Арганізацыя беларускага сялянства зьяўляецца небясьпечнай, для польскіх і расейскіх партыяў, усіх кірункаў, бо падыймае нацыянальную і клясовую сьвядомасьць сярод сялянства. Арганізацыя сялянства не падабаецца і некатарым беларускім партыям. Прычына—партыйная завісьць.

Такім спосабам мы бачым, што амаль ня ўсе працаўнікі беларускага сялянскага руху ёсьць арганізаванымі ў свае партыі і толькі страх згубіць свае двары, пазбавіцца лёгкага хлеба, страх згубіць свае нацыяналістычныя ўплывы сярод шматміліённага беларускага сялянства, дробныя партыйныя інтрыгі—прымушаюць іх крычэць і працівіцца ўсімі спосабамі ідэі арганізацыі беларускага сялянства. Бяручы гэта пад увагу, мы павінны яшчэ з большаю адвагаю і энэргіей узяцца за будаваньне свайго жыцьця на падвалінах сялянскай арганізацыі.

Пастараемся-ж яшчэ раз выясьніць усю карысьць арганізаванага жыцьця.

Дык вось, сялянская арганізацыя, ці то будзе, Грамада, ці Гуртож, назваьне ня важна, перадусім згуртуе нас, зьвяжа ўзаемнаю сьвядомаю дысцыпліною, прывучыць да саліднасьці, парадку, вытрываласьці і адвагі да раз намечанага дзела. Арганізацыя будзе будзіць у нас нацыянальную, сацыяльную сьведамасьць.

Арганізацыя дасьць нам магчымасьць мець уплывы на ход дзяржаўнага жыцьця, бо згрупаваныя ў партыю, будзем прадстаўляць вялізарную сілу, з катораю нашым працаўнікам прыдзецца лічыцца заўсёды. Арганізаваную сілаю мы лягчэй даб'емся сваіх законных правоў на зямлю, барджэй даб'емся роднай школы, нацыяналізацыі царквы і касьцёла, забясьпечым сабе ад гвалту адміністрацыі. Арганізацыя праз адзін із сваіх відаў—коопэрацыю паможа нам і эканамічна. Праз коопэрацыю рознага роду вылезем з рук прыватнага купца-спэкулянта; падымем наш дабрабыт, а гэтым дастанем магчымасьць зьмяніць варункі вёсковага жыцьця. Седзячы на вёсцы, можна, шляхам арганізацыі, супакоіць свой духоўны голад: чытальней, бібліатэчкаю, ладжаньнем вечароў-спэктакляў, канцэртаў, курсаў, народных дамоў, унівэрсытэтаў і г. д. Арганізацыя прыдасьць вёскавай думцы болей вагі і сілы чым цяпер, болей будзе свабоды для асабістай дзейнасьці. Найгалаўнейшае, што даець нам арганізацыя, то гэта правы чалавека, так у сучасны мамэнт пагвалчаныя. Ня трэба думаць, браткі сяляне, што ўсё гэта мы дастанем адразу, як толькі запішамся ў сябры Саюзу, не, усё гэта прыдзецца заваёвываць доўгай, упорнай барацьбою. Такім парадкам на пастаўленьне пытаньне: ці патрэбна нам наша сялянская арганізацыя, адказам сьмела, што патрэбна. Першую спробу у гэтым кірунку:—Бел. Сялянскі Саюз мусім шчыра прывітаць і хто ведае, калі-б гэтая арганізацыя паўстала раней, то можа быць нам і не прыйшлося-б пераносіць ўсю цяжыню пасьляваеннага часу, увесь самадум адміністрацыі, усю нацыянальную і сацыяльную несправядлівасьць.

Кастусь бяз долі.

З арганізацыйнага жыцьця Беларускага Сялянскага Саюзу.

Беларускі Сялянскі Саюз зьяўляецца палітычнай партыяй, якая стаіць на грунце сялянскіх інтэрэсаў і якой праграма ўжо была друкавана ў «Сялянскай Ніве». (Друкаваную праграму можна дастаць у Саюзе — Вільня, Полацкая 4—7).

Выканаўчымі органамі Саюзу апрача цэнтральнага камітэту ёсьць акружныя і сельскія камітэты.

Згодна з § 14 статуту Саюзу, калі ў якім мейсцы знойдзецца ня меней як 3 асобы, якія прызнаюць праграму Беларускага Сялянскага Саюзу, то тыя асобы твораць гурток Сялянскага Саюзу.

Аб утварэньні такога гуртка ініцыатары павінны паведаміць Цэнтральны Камітэт Беларускага Сялянскага Саюзу. Паведамленьне такое можа быць напісана ў такой форме:

У Цэнтральны Камітэт
Беларускага Сялянскага Саюзу
ў Вільні, Полацкая 4—7.

Пазнаёміўшыся добра з Праграмай і Статутам Беларускага Сялянскага Саюзу, і жадаючы працаваць на карысьць Бацькаўшчыны пад сьцягам Сялянскага Саюзу, ніжэй падпісаныя залажылі гурток (сельскі камітэт) Беларускага Сялянскага Саюзу ў вёсцы . . . . , вол. . . . . . . павету.

У часовы камітэт гуртка ўваходзяць:
старшыня гр. . . . .
скарбнік гр. . . . .
сэкрэтар гр. . . . .

Камітэт месьціцца ў доме . . . . (падаць прозьвішча і імя гаспадара хаты).

У сувязі з вышэйпаданым просім зацьвердзіць тымчасовы склад камітэту гуртка ў вашай вёсцы.

(Подпісы 3-х асоб вышэйпаданых сяброў камітэту)

Дня . . . . 1926 г.
вёска . . . . . .
пошта . . . . . .

Ува ўсіх справах датычачых арганізацыі

Беларускага Сялянскага Саюзу

і запісі ў сябры просім зьвяртацца па адрэсу:

m. Wilno, ul. Połocka 4 m. 7.
Беларускі Сялянскі Саюз.

З жыцьця Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры.

1. Аб арганізацыі Інстытуту.

Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры зьяўляецца таварыствам, якое не займаецца палітыкай, а толькі гаспадарчымі і культурна-асьветнымі справамі.

За час свайго даволі кароткага існаваньня Інстытут ужо адкрыў аддзел у Вільні і прыступіў да арганізацыі аддзелаў у Наваградку, Радашкавічах, Баранавічах і Горадні. Гурткі Інстытуту адкрыты ў паветах: Браслаўскім, Бельскім, Баранавіцкім, Наваградзкім, Несьвіскім і Слонімскім.

Вельмі пажадана каб у кожнай вёсцы заложыўся гурток. Статут Інстытуту можна дастаць у Віленскім Аддзеле Інстытуту (m. Wilno, Zawalna 7) прысылаючы паштовых значкоў на 16 грошы. Інструкцыя, як адкрываць гурткі Інстытуту была надрукавана ў № 19 і 20 «Сялянскай Нівы».

2. Да ведама гурткоў Інстытуту.

I.

Прыпамінаем гурткам Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры, што § 5 b) статуту кажа: «Т-ва інфармуе адпаведныя ўлады аб гаспадарчым стане, патрэбах эканамічных і культурных сяброў, а так-жа бараніць іх інтэрэсы натуры матэр'яльнай і культуральнай; арганізуе праўную помач сябром і дае праўныя парады, як просьбы і паданьні да ўладаў і прыватных інстытуцыяў».

Апіраючыся на гэтым параграфе Інстытут мае права выступаць перад Земскімі Урадамі, Міністэрствам Зямельных Рэформаў і Зямельным Банкам у справе парцэляцыі зямлі, у справах зацьверджаньня тых ці іншых кандыдатаў на парцэлі і ў справах ліквідацыі сэрвітутаў, лучэньня грунтаў, пазыкаў і іншых. У гэтакіх справах гурткі павінны зварочвацца ў аддзел або ў цэнтралю.

Што да заяваў ад імя сялянаў да ўладаў, дык такія заявы могуць пісаць гурткі.

II.

Згодна з § 61 статуту ўсе сябры Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры маюць права насіць значок Інстытуту, які складаецца з коласа і дубовай галінкі. Даволі прыгожай формы значкі ўжо зробленыя і гурткі могуць даставаць іх. Сябра плаце гуртку за значок 1 зл. 50 гр., з якіх грошы гурток павінен заплаціць у Аддзел або ў Цэнтралю 1 зл. 20 гр.

Заказы на значкі гурткі могуць прысылаць у Віленскі Аддзел Інстытуту.

Пячаткі для гурткоў каштуюць па 6 зл. з перасылкай. Грошы на пячаткі трэба пасылаць у Віленскі Аддзел.

БЕЛАРУСЫ, адкрывайце свае прыватныя беларускія школы!

Каб скарэй дабіцца ўрадовай беларускай школы, кожная вёска павінна пакуль што адкрыць прыватную беларускую школу, калі блізка ёсьць беларускі вучыцель. Усе клапоты ў атрыманьні дазволу на школу бярэ на сябе Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры. Вы толькі павінны неадкладна прыслаць у Інстытут (Wilno, ul. Zawalna 7) такія даныя:

1) У чыей хаце мае быць школа, яе размеры і сколькі мае вакон?
2) Сьпісак дзяцей.
3) Кандыдата на вучыцеля, яго дакумэнты аб кваліфікацыі і жыцьрыс напісаны вучыцелям па беларуску і папольску.
4) Адрес вучыцеля і складаючага заяву селяніна.

Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры.

Да беларускага настаўніцтва.

Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры, згодна з адной з сваіх мэтаў—пашырэньня асьветы, прыступае да шырокай акцыі школьнай, якая імкнецца да закладаньня пачатковых беларускіх школ, вучыцельскіх курсаў, гімназіяў і іншых.

У зьвязку з гэтым Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры зьвяртаецца да ўсіх настаўнікаў-беларусаў з просьбай прыняць удзел у гэтай працы пашырэньня беларускай асьветы і гэтым будаваць фундамант для лепшага жыцьця беларускага народу.

З гэтай мэтай Інстытут просіць усіх настаўнікаў беларусаў (бязработных і маючых працу ў той ці іншай школе) зарэгістравацца ў Віленскім Аддзеле Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры (Завальная 7), прысылаючы пасьля запаўненьня такія анкеты:

1. Прозьвішча, імя і век
2. Адрэс.
3. Якая асьвета (настаўніцкая і агульная)?
4. Як прыгатаваны з беларусазнаўства?
5. Ці знае польскую мову?
6. Ці мае пасьведчаньне польскага грамадзянства, або польскі пашпарт?
7. Ці працуе ў школе, а калі не, то ці хоча працаваць у беларускай школе прыватнай, або публічнай?
8. У якой вёсцы або мястэчку хацеў-бы быць вучыцялем у беларускай школе?
9. Ці ў той вёсцы ёсьць польская школа, ці не?
10. Ці жыхары той вёскі падалі дэклярацыі школьныя на беларускую школу?
11. Ці вёска мае адпаведны будынак пад школу і хто зьяўляецца ўласьнікам яго.

Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры.

Дамаганьні паслоў Бел. Пасольск. Клюбу.

(У справе беларускай школы).

15-га ліпня Беларускі Пасольскі Клюб выслаў Міністру Асьветы заяву наступнага зьместу:

«Цяжкае палажэньне беларускай школы ў Польшчы прымушае беларускіх паслоў ня раз выступаць у Сойме і перад урадам з адпаведнымі прапазыцыямі і дамаганьнямі. Аднак да гэтага часу ўсе нашы заявы ня былі трактаваны прыхільна і на далей адносна нас вяліся палітыка зьнішчэньня.

Сяньня мы прымушаны зьвярнуцца да цяперашняга ўраду з надзеяй, што гэты ўрад зразумее нашы беларускія культурна-прасьветныя патрэбы і споўніць нашы ніжэй паданыя дамаганьні:

1) Адчыненьне або ператварэньне з пачаткам школьнага году 412 беларускіх пачатковых школаў, на якія пададзены дэклярацыі.

2) Безадкладнае адчыненьне дапаўняючых 3-хмесячных курсаў для беларускіх вучыцялёў на 400 душ.

3) Дапамога для 4-х існуючых беларускіх гімназіяў (у Вільні, Наваградку, Радашковічах і Клецку), прызнаньне праў матуры (публічнасьці) кончыўшым беларускія гімназіі.

4) Адчыненьне 2-х вучыцельскіх беларускіх сэмінарыяў.

5) Скасаваньне двумоўных школаў (утраквістычных) і скасаваньне загаду Міністра Асьветы ў справе мовы навучаньня географіі і агульнай гісторыі.

6) Скасаваньне загаду з дня 7.I. 1925 г. да школьнай уставы з дня 31.VII. 1924 г.

7) На кожнае дамаганьне бацькоў дзяцей у школьным веку, адчыненьне беларускіх пачатковых школаў.

8) Недапушчаньне ніякіх перашкодаў на адчыненьне праз беларус. культурна-асьветныя Т-вы прыватных беларускіх школаў пачатковых, ніжшых, сярэдніх, а так-жа курсаў.

9) Увядзеньне беларускай мовы як выкладовай у Праваслаўнай Сэмінарыі ў Вільні і каталіцкіх сэмінарыях у Вільні і ў Пінску.

10) Адчыненьне Беларускага Вучыцельскага Інстытуту для вучыцялёў сярэдніх беларускіх школаў і Беларускага Гуманістычнага Аддзелу ў Віленскім Унівэрсытэце.

11) Утварэньне спэцыяльнай адміністрацыі для беларускага школьніцтва.

12) Даваньне дапамог на беларускае выдавецтва.

13) Да часу ўвядзеньня ў дзяржаўным бюджэце адпаведных пазыцыяў зьвязаных з паданымі дамаганьнямі, безадкладнае асыгнаваньне наступных сум:

Да пункту 2, на вучыцельскія курсы 240.000 зл. Да пункту 3, на гадавыя дапамогі гімназіям 216.000 зл. Да пункту 4, на вучыцельскія сэмінарыі 192.000 зл. Да пункту 12, на выдавецтва 400.000 зл.

У сувязі з вышэйшым маем надзею, што Пан Міністар з належным зразуменьнем разгледзіць мінімальныя дамаганьні беларусаў у галіне культурна-асьветнай і ў як найбліжэйшым часе будуць яны аканчальна прыхільна выпаўнены».

Сяляне! Чытайце сваю газэту „Сялянскую Ніву“.

ПРАМОВА

пасла кс. Адама Станкевіча на паседжаньні Сойму 5.VII.26. у справе зьмены Канстытуцыі.

Высокі Сойме!

Пасьля слаўнай прамовы пасла Дашынскага ў справе зьмены Канстытуцыі, глыбока аналізуючай сучасныя грамадзкія балячкі, трудна што-небудзь дадаць.

Аднак, выпаўняючы волю сваіх выбаршчыкаў, ад імя Беларускага Клюбу мушу сказаць і сваіх некалькі слоў.

Паводлуг нашага пераканаць ня дзяржаўны праект зьмены Канстытуцыі мае на мэце, прадусім, змаганьне з дэмакратызмам, а што ідзе за гэтым — парлямэнтарызмам.

Праўда, што сягоньня дэмакратызм перажывае крызыс, унутраную хваробу. Праўда, ведама ўсім, што ўся Эўропа стогне пад цяжарам хвароб грамадзкіх, дэмакратызм каторых вылечыць ня можа, але з другога боку так-жа ясна, што змаганьне з гэтым дэмакратызмам у кірунку разьвіцьця індывідуалізму, або ў кірунку паглыбеньня тых самых недамаганьняў дэмакратычных, ня ёсьць вырашэньне грамадзкіх балячак.

Згаджаюся з паслом Дубановічам, што апрача сіл стыхійных, масавых і груп грамадзкіх, патрэбны ёсьць розум, але трэба згадзіцца і з тым, што, калі гэты розум, інтэлект будзе выкарыстаны на дабро прыватных кішэняў, а не pro publico bono (агульнае дабро), то ясная рэч, што інтэлект гэты то-ж нічога не паможа і гэтых балячак грамадзкіх ня выляча.

Гісторыя йдзе ў кірунку здабываньня правоў не для адзінак, не для азьвярэлага, хвараблівага індывідуалізму, але ў кірунку здабываньня правоў для грамадзкіх групаў. Дык, адчасьці, зразумелым ёсьць, калі не захопленьне, то поўнае задаволеньне, якое ня двузначна можна было бачыць у душах навет мас беларускіх, з тых маёвых, так сумна закончаных, падзеяў, бо псыхіка грамадзкая не чакае для сябе шчасьця з паглыбеньня хвараблівага індывідуалізму, гэтае крыніцы ўсіх хваробаў, але з працы на карысьць грамадзкіх групаў. Гэтую працу, гэты кірунак, гэтую санацыю грамадзкую масы нашыя хацелі бачыць у пачынаньні Маршалка Пілсудзкага. Аднак маёвыя падзеі не апраўдаліся і сяньня, ізноў, народ наш астаўся і далей пры разбітым карыце. Але народ наш ня зьдзіўлены, бо ён ведае, што гэтыя рэчы, рэчы грамадзкія ня робіцца людзьмі, якія, праўду сказаўшы, ня маюць паняцьця аб ідэалах грамадзкіх, а маюць толькі нейкія фантазіі асабістыя, нейкія рамантычныя імкненьні.

Народ наш сяньня зусім пераканаты, што доля яго знаходзіцца ў ягоных руках, і што, калі ў ярме прасьледаваньняў і няволі, у якой цяпер у Польшчы апынуўся, ня вытрывае, калі чара жыцьця яго горкага зачне ліцца з берагоў, то папэўна знойдзе выхад з гэтага палажэньня сваім мазалём, сваею працаю.

Сцьвярджаю яшчэ раз, што чын Маршалка Пілсудзкага не дапяў сваёй мэты, хоць, пэўна-ж, мы сьвядома ніколі вялікай вагі да яго не прывязвалі. Сцьвярджаю так-жа, што цяперашні ўрад стаіць пад сьцягам змаганьня з дэмакратызмам і парлямэнтарызмам, за што можна было-б яго пахваліць, калі-б гэта акцыя, гэтае імкненьне ўраду ішло па шляху гісторыі, па шляху вымогаў часу, а не назад, не па шляху нацыяналістычных эгізмаў, не па шляху нейкіх там фашыстоўскіх фантазыяў.

Бо з усяго відаць, што, як гэта ня дзіўна, як п. Пілсудзкі, так і пастаўлены праз яго ўрад цяперашні, ідзе ў кірунку здабыцьця для сябе ляўраў à la Муссоліні. Рэч ясная, што гэта псыхічна ёсьць зусім зразумелым; сяньня шырокія грамадзянствы пасьля вайны маральна змучаныя, і шукаючы нейкага акачальнага выхаду, часова могуць, нават, патураць гэтаму кірунку, але гэта будзе толькі часова, бо трэба-ж лічыцца з пэўнымі грамадзкімі правамі, правамі гістарычнымі. Цяпер урад пашоў у кірунку абаротным, процiў гісторыі. Доказаў на гэта ёсьць даволі. Найлепшым аднак-жа доказам ёсьць унесены праект зьмены Канстытуцыі.

Прыглядзімся хаця з большага да зьместу гэтай сучаснай уставы.

Прадусім разгледзім пункт 3 арт. 25, які кажа: „Сойм сазваны ў верасьні на звычайную сэсію будзе зачынены па 4 месяцах ад дня злажэньня праз урад праекту бюджэту. Калі ў працягу гэтага часу дзяржаўны бюджэт ня будзе ухвалены, праект бюджэту ўнесены праз урад атрымоўвае моц уставы (арт. 4) і будзе апублікаваны ў „Dzienniku Ustaw", як распараджэньне Прэзыдэнта Рэчпаспалітай". Калі-ж гэты 3 пункт 25 артыкулу палучым з наступным артыкулам (пункт 2), які кажа, што Прэзыдэнт Р-тай можа распусьціць Сойм і Сэнат на прапазыцыю Рады Міністраў, то будзе ясна, аб што тут ураду йдзе. Ідзе аб тое, каб Сойму ня было тады, калі ўрад сабе гэтага ня хоча. Каб масы ніколі не маглі праз сваіх прадстаўнікоў выказаць свае пагляды і патрэбы, каб не маглі кантраляваць чыны і пляны ўраду. На моцы зьмененай Канстытуцыі, урад, пры не пажаданых для яго абставінах, будзе заўсёды прыходзіць з праектам роспуску Сойму і будзе рабіць тое, што яму падабаецца.

Наступныя артыкулы, у якіх даецца проста дзіўную ўладу Прэзыдэнта Р-тай, бо ўладу ўставадаўчаю, зьяўляюцца нейкім дзівовішчам праўным, нідзе ў Эўропе не практыкаваным, зьяўляюцца супярэчнасьцяй самой у сабе.

Калі ясна прадставім усё гэта, то зусім добра зразумеем, нашто ўсё гэта ўрад прапануе і што сабіраецца рабіць, атрымаўшы апрабату на гэтую уставу ад Высокага Сойму.

Канчаючы, я мушу адзначыць, што дзеля таго, што цяперашні Сойм ёсьць хворы, бо ня можа аздаравіць хваробы нашага змучанага пароду, што, наагул, гэта сапраўды ня Сойм, а нейкае непаразуменьне, адзіны выхад з цяжкога палажэньня відзім у скорым роспуску гэтага Сойму і распісаньні новых выбараў, на падставе старой, бяз ніякіх зьменаў выбарчай ардынацыі.

Ніколі мы ў гэтай Палаце на знайшлі належнага зразуменьня для нашых спраў. Пастаянна адносілася тут да нас з пагардай уся Палата, з дужа малымі выняткамі, ішла на перакор нашым найсьвяцейшым імкненьням.

Было-б так-сама дзіўным, каб мы ў які-колечы спосаб прычыніліся да падтрыманьня цяперашняга ўраду і яго гэтай уставы.

Урад цяперашні адносна нас вядзе палітыку ўрадаў папярэдніх.

Пасьля маёвага перавароту сытуацыя ані троха не зьмянілася на лепшае.

І сягоньня, як і раней вядзецца праца ў кірунку ўзмацненьня вайсковага асадніцтва, у кірунку адабраньня нашай бацькаўскай зямлі на карысьць прыбылых асаднікаў, і сягоньня практыкуецца далей у шырокім маштабе, і сягоньня практыкуецца прасьледаваньне беларускае інтэлігенцыі, прасьледаваньне духавенства беларускага (пас. Васынчук: Нават каталіцкага!) засудзіўшы, напрыклад, на два гады крэпасьці толькі за шчырую працу на культурнай ніве для Беларускага Народу, як гэта было з кс. Гадлеўскім. Усё гэта цяперашні ўрад бачыць, бачыць і маўчыць (пас. Васынчук: За гэта будуць у пекле смажыцца!) (Віцэмаршалак Дэмбскі звоніць). Такая-ж самая палітыка вядзецца адносна Літвіноў, Украінцаў і Жыдоў.

Бяручы ўсё гэта пад увагу, заяўляю, што галасаваць будзем процi ўрадавага праекту.

З Радавай Беларусі.

50 прац. дзяцей бяз школы.

„Известия" паведамляюць, што на сэсіі Ц. И. К. у дакладзе Наркомфіна 29.VI. у Менску Захарчэнка заявіў, што ў Полацкім окрузе ў школах мае магчымасьць вучыцца толькі 50 прац. агульнага ліку дзяцей школьнага веку. Далей дакладчык сьцьвердзіў недахват зямлі і бальніц у тым-жа окрузе.

Навуковая камандыроўка за межы.

Інбелкульт пастанавіў камандыраваць для навуковай працы ў Польшчу і Чэхаславакію Г. Гарэцкага для вывучэньня па новых статыстычных матар'ялах эканамічнага становішча гэтых краін.

Першы выпуск Беларускага Сэктару Камуністычнага Унівэрсытэту ў Маскве.

У канцы чэрвеня Беларускі Сэктар Камуністычнага Унівэрсытэту Нац. Меншп. Захаду ў Маскве выпусьціў 16 чалавек; З з іх застаюцца ў Маскве для беларускай і навуковай працы, рэшта — 13 чалавек будуць накіраваны для працы ў БССР.

А. БЕЛЬСКІ.

Хрэсьбіны Мацюковага ўнука.

Даліся калісьці маскалі у знакі.
А як майго дзеда Мацюка ў палякі
Розгамі загналі — чыталі-ж аб гэтым.
Цяпер я скажу вам як адзін раз летам
Новае начальства гарачай натуры
Новы хрост рабіла і на маей скуры.
Білі калісь дзеда—цяпер лупяць ўнука.
Слухайце-ж якая нам з таго навука.

— — — — — — — — — — —

Неяк раз пад вечар іду я з кірмашу,
Гляджу, на дарозі, што йдзе ў вёску нашу
Ідзе двух паночкаў якраз на спатканьне.
Ну, думаю, дрэнна! Ня дарма мне сяньня,
Як ішоў ў мястэчка, кот прайшоў дарогу.
І сэрца маё тут пачула трывогу.
Адзін са спатканых выцегняны ў струнку
Гэта камандант быў Драньскі з пастарунку.
Прыехаў да нас ён рабіць інтарэсы;
Прыслалі з Псей-Вулькі за кару на „Крэсы".
Другая фігура — тып яшчэ больш новы;
Быў гэта Залэмпа асаднік вайсковы.
Як чалавек ён нічога ня варты,
Затоя-ж у нас тут шышка не на жарты.
Дастаў хваліварак, хоць не араў з году;
Ня дзіва, што уласьнік ня мае даходу.
Плывуць як рэчка з казны дапамогі,
А ў пана Залэмпы ўжо адны адлогі.
Аднака-ж Залэмпе жывецца салодка,
Бо-ж яго ратуець пазнанская водка.
Аткрыў склад водкі, народ п'ець да дуру.
Гэтак пан асаднік нам нясець культуру!
Ды вось ня ўсё гэта,—дабаўлю на дзівы:
Залэмпа пры тым ёсьць шэфам дэфэнзывы!
Вось чаму сяляне з далёка ці з бліска
Спаткаўшы Залэмпу кланяюцца ніска.
І дзед мой набожчык маскалём хрышчоны,
Спаткаўшы оказаў-бы ізноў: „пахвалёны".
Але унук іншы: хоць крышку баюся,
Думаю, вось пройдуць і не пакланюся.
На што-ж бо я шапку яшчэ здымаць буду?
Ці ён мой прыяцель? Гэта-ж шкода труду!
На чыей зямлі сею, ці-ж мне не вядома?
З чаго пражывае, як „працуе" дома?
Вось не пакланюся і перад тым франтам,
Што тут называюць чамусь камэндантам.
Так і зрабіў я. Прахаджу іх міма
І у той бок навет не зьвярнуў вачыма.
— „Стой—Залэмпа кажа—хто і скуль ідзеш ты?
„Чаго ты як быцам уцякаеш нешта?"
— „Іду я як трэба, хадзіў на кірмаш,
„Язэп маё імя, а бацькі—Тамаш.
„Жыву ў Стаўпяпятах,—празываюць Скурка,
„Дзед мой Мацюк быў, прадзед зваўся Юрка".
І хацеў дабавіць „ну, й будзь пан здароў!"
Аж паліцыянт мой тут як не зароў:
„Што гэта за жарты! Довуд особісты!
„А не,—будзе дрэнна! Што гэта маўчыш ты?"
Слухаю я толькі, аб чым ён лапоча?
Дарогі пытае, ці хабара хоча?
— „Пашпарт ты давай нам, беларус пракляты!"
А я ім на гэта: „Вось ўжо год пяты
„Як абывацельства папрасна шукаю;
„Быцам я прыехаў з заморскага краю,
„Быццам я зьявіўся прасіць у вас хлеба!
„Пашпарт не дастаў я, дык-жа і ня трэба!"
Тут пан Залэмпа робіцца больш гнеўны,
Дражніў яго гэты мужыцкі тон пэўны.
Падходзіць ён бліжай—цягне руку сьмела
Да маей газэты, што з боку тырчэла.
„А што за папера у кішані гэта?"
Рвануў за бераг. „То-ж хамаў газэта!
„То ты чытаеш у беларускай мове
„Тыя газэты, што у кожным слове
„Лаюць палякаў. Дык вось ты які!
„Бедныя-ж будуць тут твае бакі!"
А я ім на гэта: „Не, барані Божа!
„Чытаюць бо тыя хто чытаць іх можа,
„Я-ж, на жаль, ня ўмею, а люблю дым горкі,
„Вось сусед газэту даў дзеля махоркі".
І сказаў ім праўду, хоць прызнацца стыдна
Як людзі чыталі было мне завідна,
Сам-жа ані ў зубы ня чытаў тагды я.
Дзе-ж было вучыцца у часы цяжкія?
— „Маніць ты нам будзеш",—Драньскі тады кажа,
„Дык-жа паньство польске сваю моц пакажа".
Тут мяне палякі хапілі за грудзі,
Кінулі аб землю, як зьвяры ня людзі;
Гэтак на дарозі паваліўшы ў лужы,
Вачучы, што я ўжо стары і ня дужы,
Білі колькі змоглі як і чым папала;
Мала душу выгнаць толькі не хапала.
Ачуняўся крышку плёўся я да дому.
Ляжу сусім хворы, не кажу нікому
Як і калі тут гэтак мяне зьбілі,
Ды ўспомніў як дзеда маскалі хрысьцілі.
Загналі пагайкай дзеда ў палякі;
З таго часу думаў, што і я-ж такі,
Але папраўдзі выходзіць, што не.
Так хутка польскасьць выбілі з мяне.
Газэты забралі. Што-ж там у іх ёсьць?
Чаму мова наша вызывае злосьць?
Чаму нас катуюць і так сярод зьдзеку
Аткрыці баяцца тое чалавеку,
Што яму пішуць ў яго роднай мове?
Чаму у кожным беларускім слове
Залэмпы бачуць праступкаў даволі,
Хоць самі ўчора стагналі ў няволі?
Чаму нам трэба есьці хлеб ў змаганьні?
Хто мне атказа на гэты пытаньні?
Вось мне здалося на пытаньні гэты
Атказалі-б пэўне і тыя газэты,
Што гэтыя людзі з сабой захапілі,
Ды мяне старога ледзь-ледзь не забілі.
Пасьля гэтых хрэсьбін уставаў я до дня
І хапаў за кніжку, калі можна, што-дня.
Чытаць я вучыўся перш-наперш на тоя,
Каб сябе пазнаці, каб ведаць мне хто я.
Прайшло шмат часу — я дабіўся мэты:
Ня толькі чытаю — ўжо пішу ў газэты!
Хоць гэта слухаць ня кожнаму міла,
Цяпер я убачыў, што народ наш сіла.
Покуль ня зусім-жа ён устаў на ногі —
Залэмпаў спаткаеш — выйдзі, брат, з дорогі.

З Польшчы.

З праграмы ўраду.

У сваей праграмнай прамове ў Сойме 19.VII. прэм'ер мін. Барталь паміж іншым заявіў, што:

1) Урад не дапусьціць каб дзяржаўны скарб як контрагент падарваў давер сярод сваіх або чужых, але з другога боку будзе дамагацца станоўча, каб забавязаньні грамадзян перад скарбам былі споўняны.

2) Урад не дапусьціць каб панаваў маральны развал, пашыраліся ў гаспадарчым апараце партыйнасьць і гарой была пратэкцыя.

3) Урад не дапусьціць, каб дзяржаўны ўрадовец трахтаваў ў іншы спосаб багатага чалавека, а ў іншы — чалавека працы.

4) Урад не дапусьціць ніякіх спробаў у галіне гаспадарчай, або грамадзкай і ня прызнае іншых указкаў, як павялічэньне агульнага дабрабыту з мэтай павялічэньня консупцыйнай здольнасьці найшырэйшых колаў працоўных, падняцьця прадукцыйнасьці працы, прадукцыі і паменшаньне дарагоўлі.

5) Урад не дазволіць, каб слушныя правы грамадзян няпольскай народнасьці былі выстаўляны на зьдзек, бо лічыць, што змаганьне якой-небудзь катэгорыі грамадзян за іх мову і веру спрэчны з духам Польшчы. (?)

6) Польшча зьўляецца краем з непрадукцыйнай даволі і найгорш аплачыванай працы. Урад не дапусьціць каб у якой-кольвечы меры цярпелі слушныя правы і інтарэсы працы, каб панаваў вызыск гэтай працы.

7) Урад ня прызнае сталіцу і яе сфэр палітычных за цэнтр сваей дзейнасьці і свайго жыцьця, цэнючы найвышэйшай вагі пытаньні забытай дагэтуль правінцыі, якой высілкі і жыцьцё ўрад возьміць пад асаблівую ўвагу.

8) Урад ані на момант ня будзе стаяць бязчынны і бязрадны прад пытаньнем беспрацоўя, але, каб справу гэту хутка і з добрым вынікам разьвязаць, патрэбна поўная свабода руху, патрэбны поўнамоцтвы для ўраду.

У гэтых плянах п. Барталя нічога новага бадай-што няма. І ад папярэдніх урадоў пекных слоў мы наслухаліся. Паглядзім жа як абяцанкі новага ўраду будуць выглядаць у жыцьці.

З заграніцы.

Сувязь эўропэйскага паразуменьня.

14 ліпня з Жэнэве з ініцыятывы палітыкаў і парлямэнтарыстаў у гмаху фундацыі Карнэджы, адбылася нарада з мэтай утварэньня на грунце Лігі Народаў сувязі для эўропэйскага паразуменьня. Пастаноўлена выбраць камітэт, які мае падгатаваць працу на канчатак жніўня. Зрэдагавана зьмест адозваў да эўропэйскіх народаў.

Забастоўка вуглякопаў у Англіі.

У парлямэнцкіх колах пераканаңы, што вугляны крызыс хутка ўступіць у рашучую фазу, хаця сябры выканаўчага камітэту вуглякопаў аставілі Лёндын. Адзін з іх заявіў пры выезьдзе, што новыя перагаворы начнуцца ў будучым тыдні, дзякуючы інтэрвэнцыі біскупаў і прадстаўнікоў незалежнага касьцёла.

Выканаўчы камітэт вуглякопаў прыняў пасрэдніцтва апошніх.

Ген. Фэнг і СССР.

У японскіх газэтах зьявілася погаласка аб зробленым дагаворы між СССР. і кітайскім генаралам Фэнгам. Па гэтым дагаворы СССР. маюць даць 600 тыс. фун. стэрл. на поўную рэарганізацыю бальшавіцкіх кітайскіх войскаў. За гэта Фэнг абяцае радаваму ўраду шмат выгадных канцэсіяў палітычна-эканамічнага характару.

Сьмерць Дзяржынскага.

20-га ліпня вечарам у Маскве памёр на сэрцавы атак вядомы на ўсім свеце тварэц і душа бальшавіцкіх чрэзвычаек Дзяржынскі. Па нацыянальнасьці Дзяржынскі быў палякам.

ХРОНІКА.

— Коопэратыўна-Гандлёвыя курсы. Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры адкрывае коопэратыўна-гандлёвыя курсы ў м. Вільні. Курсы маюць на мэце прыгатаваць практычных кіраўнікоў коопэратываў, або прыватных крам.

На курсах будуць выкладацца такія прадметы: 1) Аснова эканомікі, 2) Асновы коопэрацыі, 3) Навука аб гандлі, 4) Бугалтэрыя, 5) Беларуская гандлёвая карэспандэнцыя, 6) Польская гандлёвая карэспандэнцыя, 7) Таваразнаўства і 8) Арганізацыя коопэратываў.

Пачатак курсаў 1-га верасьня, канец 1-га лістапада г. г. Аплата за курс 60 зл., прычым 10% усіх слухачоў будзе звольнена ад аплаты, 20% слухачоў будзе звольнена на 50% платы. Часьць курсантаў будзе мець бясплатны інтэрнат.

Пры прыёме на курсы пяршэнства маюць безработныя вучыцялі ня з поўнай кваліфікацыяй і асобы маючыя 4-х клясавую асьвету; пажадана каб слухачы паходзілі з больших вёсак, або мястэчак.

Абсольвэнты пасьля аканчаньня курсаў атрымліваюць атэстаты і пры ўчасьці Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры займуцца працай на коопэратыўным грунце.

Заявы з паштовымі значкамі на адказ, прыймаюцца да 15-га жніўня г. г. у Беларускім Інстытуце Гаспадуркі і Культуры: m. Wilno, Zawalna 7.

— Прыезд новых культурных працаўнікоў. Нашы даўнейшыя матурысты, якія ня прымаліся на польскія ўнівэрсытэты дзеля няпрызнаньня правоў беларус. гімназіям, пачынаюць ужо варочацца з дыплёмамі Праскага ўнівэрсытэту. Гэтак на днях прыехаў наш супрацоўнік гр. Янка Станкевіч здабыўшы званьне доктара філёлёгіі за працу аб „Аль Кітабе", а так-жа гр. Дварчанін, які здабыў той-жа стопень за працу аб Фр. Скарыне.

— Дамагаюцца амністыі. У ночы з 17 на 18 ліпня ў Вільні каля Эвангеліцкай калегіі нявядомымі людзьмі напісана на плаце чырвонай фарбай: „дамагаемся звальненьня палітычных вязьняў". У іншым мейсцы былі памешчаны 2 чырвоныя сьцягі.

— Арышт літоўскіх кніжак. Камісар ураду налажыў арышт на літоўскія кніжкі друкаваныя ў Коўне і дастаўленыя ў Вільню: „Vilnius", „Suduva" і „Nasz Kalendarz".

— Хлеб патанеў. Зьніжка курсу даляра вядзець за сабой і зьніжку цаны на хлеб на 10—15 прац. У зьвязку з гэтым мае адбыцца паседжаньне камісіі змаганьня са спэкуляцыяй з мэтай паніжэньня цэнаў на тавары.

— Курс на грошы. У Варшаве афіцыяльны курс на 23.VII. лічыўся 9 зл. 08 гр. за даляр. Рублі золатам—4,85, серабром—3,25.

На чорнай гелдзе ў Вільні 16-га ліпня плацілі за даляр 9 зл. 10 гр.

Пісьмы з вёскі.

Яшчэ аб насіцелях польскай культуры на вёсцы.

Вёска Барадзенічы.

Прачытаўшы ў „Сялянскай Ніве" № 12 з дня 12.IV. г. г. аб дохтары пану Валянскім з Новага Пагосту і вучыцельцы панне Морычоўне з Цяцерак, не ад рэчы будзе аб гэтых людзях яшчэ дапоўніць тым, што я ведаю. Надоўечы пан Валянскі прыяжджаў у Барадзеніцкую школу дзеля агляду здароўя беларускіх дзетак. Не знайшоўшы дзяцей у школе, ён затрымаўся ў маей майстроўні блізка пры школе і чакаў пакуль дзеці зьбяруцца. Тут наш дохтар у мяне спаткаўся перш-наперш з беларускай газэтай. У сваіх руках ён шыбка гэтую газэту некалькі разоў перавярнуў, дый пасьля і рукі яму апалі, а сам ён дык аж з твару зьмяніўся. Зьвярнуўся ён тады хутка ў другі кут маей хаты і ўзноў тут спаткаўся ўжо з паважнымі беларускімі кніжкамі. Хапіўся за кніжку „Фізіолёгія і анатомія чалавека". Тут вырвалася ў яго пытаньне „skąd te książki?" а пасьля дохтар наш засумаваў, змоўк і ані пары з зубоў ня пусьціў. Тымчасам дзеці сабраліся ў школу і пачаліся дохтарскія агледзіны іхнага здароўя. Некатарыя з Барадзеніцкіх людзей захацелі выкарыстаць з добрага здарэньня і пабеглі ў школу да дохтара падлячыцца. Быў такім Язэп Аўлас хворы на вочы, але з ім дык дохтар зусім гаварыць не хацеў.

Была там мая замужняя сястра з хворым дзіцяцям, але дохтар і яе адправіў. Сколькі мы яго не папрасілі і сястра і я і наш бацька і на'т грошы мы яму торкалі, а ён што раз крапчэй упіраўся і нас не паслухаў. Мы цяпер толькі дагадаліся, чым ўкавілілі свайго дохтара. Гэта беларускія кніжкі і газэты ў маей майстроўні так сапсулі вясёласьць, і добры настрой дохтара і адстрашылі ад ягоных дохтарскіх абавязкаў.

З Барадзенічы пан Валянскі паехаў у школу Густацкую, але і тут не павесялеў. Мой чалавек з гэнай вёскі казаў мне, што гэты дохтар не хацеў астацца на абедзе ў майсцовага вучыцеля, а мо' гэта дзеля таго, што гэны вучыцель не паляк, але ўкраінец.

Панна Морычоўна вучыцелька, што з Цяцерак пераехала ў Барадзенічы ніяк ня можыць даць рады, з дрыўмі на апал школы і ейнай кватэры. Каждае палена дроў у яе ідзець у печ пад номерам. Дзеці ў школе яе не слухаюць. У часе лекцыяў прымераюць сабе капялюш вучыцелькі, а другія ўсей школай з гэтага сьмяюцца. Дык вось ведайце людзі якія каля нас польскія дохтары і польскія вучыцелькі. *Тодар Аўлас.*

НАША ПОШТА.

Гр. **Віктару Мутару.** Газэту пасылаем.

Гр. **Ал. Кісламу.** На падпіску згодна з Вашай просьбай пачакаем. Газэту Грому і Манскаму пашлём.

Гр. **Сябру.** За прысланае дзякуем. За недахватам месца скарыстаем у чародным нумары. Аб даўнейшых Вашых запісках запытаем пасла.

Гр. **Сеўруку.** Вершы не падходзяць для „Сялянскай Нівы".

Гімназіі ў Наваградку. Надрукуем у чародным нумары.

Гр. **Анішчыну.** Газэту пашлём.

КОНКУРС
на беларускую песьню-гімн „Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры".

Т-ва Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры гэтым обвяшчае **КОНКУРС** на прыгожы верш і музыкальны матыў песьні, якая мае быць **гімнам Інстытуту.**

Зьмест гімну павінен выражаць мэты Інстытуту (Глядзі № 19 „Сял. Нівы"), дух і псыхалёгію беларускага народу, а музыка мусіць быць блізкай беларускім народным матывам, прычым можна прысылаць ня толькі разам верш з музыкай, але і паасобку.

Інстытут устанавіў дзьве нагроды: 1-шая—100 зл. 2-гая 50 зл.

Творы трэба прысылаць бяз прозьвішча аўтора, толькі пад псэўданімам (праўдзівае прозьвішча падаць у заклеяным канвэрце).

Творы можна прысылаць у часе да 1 га кастрычніка г. г. па адрэсу: m. Wilno, ul. Zawalna 7 для **Інстытуту.**

г. Вільня, дня 3—VII—1926 г.

Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры.

Рэдактар і выдавец **Ст. Вольскі.** Беларуская Друкарня ім. Фр. Скарыны—Вільня, Людвісарская 1.